

Наталія Романюк,
Олександр Гіль

Геополітичні інтереси учасників сирійського конфлікту

Проаналізовано сирійський конфлікт із позицій інтересів його учасників. Охарактеризовано діяльність влади країни у боротьбі з опозицією. Проаналізовано інтереси поміркованої світської опозиції, представленої «Вільною сирійською армією», радикальної ісламської опозиції, представленої «Ісламською державою» та організацією «Джебхат Фатх аш-Шам», а також інтереси етнічної опозиції, представленої курдськими «Загонами національної самооборони». Досліджено національні інтереси регіональних гравців (Туреччини, Ірану, Саудівської Аравії, Ізраїлю та Катару) у сирійському конфлікті. Розкрито роль Сполучених Штатів Америки, Росії, Європейського Союзу у врегулюванні конфлікту. Розкрито вплив сирійського конфлікту на безпеку як Близькосхідного регіону, так і міжнародну ситуацію у світі.

Ключові слова: Близький Схід, Сирія, Ісламська держава, конфлікт, тероризм, міжнародна безпека.

Постановка наукової проблеми та її значення. Конфлікт у Сирії розпочався з невдоволення населення режимом Башара Асада. Але з часом він переріс у громадянську війну, яка триває й до сьогодні. Учасниками конфлікту у 2012 р. були влада й опозиція, а згодом до них приєдналися й інші учасники, навіть із-за меж Сирії, тому конфлікт переріс із внутрішнього у регіональний. Події останнього часу свідчать про те, що цей конфлікт має й міжнародне значення, оскільки впливає на безпеку не лише Сирії чи Близькосхідного регіону, а й міжнародну. Дослідження інтересів усіх учасників сирійського конфлікту є досить актуальним, оскільки допоможе визначити подальші наслідки цього конфлікту та можливі шляхи його врегулювання.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідженню сирійського конфлікту присвячено низку праць, передусім, зарубіжних науковців. Наприклад, американські політологи М. Бішку й Б. Хаддада аналізували сирійський конфлікт у комплексному зв'язку з іншими близькосхідними політичними процесами. Тім Андерсон (викладач Сіднейського університету), досліджуючи цей конфлікт зробив висновок, що сирійський конфлікт – це логічний результат стратегії США в геостратегічній концепції «Нового Близького та Середнього Сходу». Інші західні науковці (J. Baker, J. Fetzer, L. Muamin, R. Rabilr) займалися дослідженням «Ісламської Держави» як учасника сирійського конфлікту. Серед вітчизняних науковців можна виділити дослідження В. Ю. Купрейчука про вплив сирійського конфлікту на політичні процеси Близькосхідного регіону.

Мета статті – дослідити політичні цілі та особливості діяльності учасників конфлікту у Сирії.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. Конфлікт у Сирії розпочався у березні 2011 р. з демонстрації людей, які вимагали відставки Президента країни Башара Асада. Сирія була однією з арабських країн Близького й Середнього Сходу, які охопила хвиля протестів і соціальних переворотів («Весна народів»). Причини цих протестів пов'язані з невдоволенням правлінням авторитарного режиму Асада, низьким рівнем економічного розвитку та життя населення, міжрелігійними та міжетнічними протиріччями. Б. Асад належить до релігійної групи алавітів (9 % населення країни), представники якої повсюдно займали посади у різних гілках влади й дискримінували представників іншої релігійної групи – суннітів (80 % населення країни). У 2012 р. ці повстання, придушені владою країни за допомогою сили, переросли у громадянську війну, яка триває й сьогодні.

Особливість конфлікту в Сирії в тому, що тут зіткнулися інтереси багатьох учасників: суннітів і шиїтів, влади й поміркованої опозиції, сирійських курдів, а також ісламських радикальних організацій. Серед збройної опозиції виділяють три основні групи: помірковану світську («Вільна сирійська армія»), радикальну ісламську («Ісламська держава» та «Джебхат Фатх аш-Шам»), а також етнічну (курдські «Загони національної самооборони»). Протиріччя відбуваються не лише між владою й опозицією, а й між представниками самої опозиції (курдами, радикальною ісламською та поміркованою частинами опозиції). Це часто призводять до збройних зіткнень і масової загибелі

населення країни. Крім безпосередніх учасників участь у конфлікті беруть регіональні й глобальні гравці – Сполучені Штати Америки, Росія, Європейський Союз, Туреччина, Іран, Саудівська Аравія, Ізраїль і Катар. Хтось підтримує Башара аль-Асада, а хтось – помірковану опозицію. Хоча всі учасники конфлікту (прямі й непрямі) виходять із власних інтересів.

«Вільна сирійська армія» (ВСА) була створена у квітні 2011 р. групою колишніх сирійських офіцерів, які вирішили розпочати збройну боротьбу проти режиму Асада. Сьогодні вона нараховує до 50 тис. осіб, які у переважній своїй більшості є представниками суннітського населення країни. ВСА воює з загонами «ІД» і разом із турецькою армією бере участь в операції на півночі Сирії проти сирійських курдів. З іншою радикальною організацією «Джебхат Фатх аш-Шам» то веде збройну боротьбу, то об'єднується в коаліцію. З усіх опозиційних груп ВСА найбільшою мірою наближена до Заходу. Її підтримують США, ЄС, Туреччина, Саудівська Аравія й Катар.

Одними з найбільш боєздатних учасників конфлікту вважають *сирійських курдів*. Вони становили 8 % довоєнного населення країни. Першочерговою метою сирійських курдів є створення автономного регіону на півночі Сирії (Рожаву). Вони створили воєнізовані «Загони національної самооборони» (близько 50 тис. осіб) для захисту територій, де проживають. Вища курдська рада, до якої входять представники Демократичного союзу й Курдської національної ради, забезпечує управління цим регіоном.

За період 2012–2018 рр. частина сирійських курдів виступала на боці режиму Асада, інша – кооперувалася з поміркованою опозицією. Деякі курди боролися проти «ІД» й їм удалося (при підтримці американської авіації) навіть звільнити північні території країни від бойовиків. На сьогодні у відносинах із сирійським урядом у них збройний нейтралітет.

Курдів у сирійському конфлікті підтримують країни Заходу, а проти них виступає турецька влада, яка вимагає щоб сирійські курди відступили за Євфрат. З серпня 2016 р. до березня 2017 р. турецькі військові за підтримки ВСА проводили на півночі Сирії (де компактно проживають курди) операцію «Щит Євфрату» [7]. Хоча президент Туреччини уже неодноразово заявив, що турецькі військові розпочали свою операцію в Сирії, щоб покласти край правлінню Башара Асада.

Найбільш агресивними у цьому конфлікті є радикальні ісламські організації «Ісламська держава» та «Джебхат Фатх аш-Шам». «Ісламська Держава» – військово-політичне утворення, чії представники прагнуть створити нову державу до складу якої повинні входити Ірак, Сирія, Йорданія, Ліван, палестинські землі та частина Синайського півострова.

Історія виникнення «ІД» пройшла досить складну еволюцію за дуже короткий історичний проміжок часу. Існує декілька версій виникнення цього угруповання. Згідно з першою версією, «Ісламська Держава», як організована група, з'явилася безпосередньо під час радикального опору іноземним військам і їх місцевим союзникам у період діяльності антиіракської коаліції у 2003 р. Перший лідер цього іракського ісламського угруповання Абу Мусаб аз-Заркаві став найбільш активно практикувати в Іраку демонстративні теракти з масовими жертвами, незважаючи на те, що офіційною метою діяльності угруповання було звільнення Іраку [8].

Згідно з другою версією, «ІД» є продуктом спецслужб міжнародних окупаційних сил Іраку, а головною метою угруповання є створення глобальної нестабільності в регіоні, що дає змогу США реалізувати програму домінування в регіоні на невизначений час [10].

Ідеологічне коріння «Ісламської Держави» зводиться до Джамаат ат-Таухид валь-Джихад, організації, яка була заснована в Іраку в 2004 р. і згодом почала називатися як «Аль-Каїда». У квітні 2013 р. шляхом злиття двох філій «Аль-Каїди» – «Ісламської держави Ірак» і сирійської «Джебхат ан-Нусра» – була утворена організація під єдиною назвою «Ісламська держава Іраку і Леванту» (ІДІЛ), метою якої стало створення ісламського халіфату на території Лівану, Сирії та Іраку.

У лютому 2014 р. лідер «Аль-Каїди» А. аз-Завахірі звинуватив цю організацію у надмірній жорстокості й заявив, що не визнає приналежність ІДІЛ до власної терористичної організації [2]. 29 червня 2014 р. ІДІЛ змінила назву на «Ісламська держава» й від неї відділилися декілька угруповань, у тому числі «Джебхат ан-Нусра».

Бойовики «ІД» в кінці червня 2014 р. оголосили про те, що основною метою їх діяльності є ліквідація кордонів, які були встановлені під час розпаду Османського халіфату. Крім того, організація прагне створити суннітську ісламську державу на території Леванту (Сирія, Ліван,

Ізраїль, Єгипет, Туреччина, Греція, Кіпр) й Іраку. Довгострокова мета діяльності організації – створення такої держави в усьому ісламському світі [1].

Дії угруповання територіально обмежувалися північно-східною частиною території Сирії й частиною території Іраку. Штаб-квартира й столиця організації знаходилися в місті Ракка (в Сирії), яке вже сьогодні контролює влада Сирії. За даними 2014 р., під контролем організації перебувало до 90 тис. квадратних кілометрів територій із населенням близько 8 млн осіб, переважно суннітів. Станом на квітень 2015 р. в результаті бойових дій терористи втратили до 30 % своїх територій [11]. За даними Лондонського аналітичного й консалтингового центру з оборони та безпеки (IHS) на кінець літа 2016 р. «ІД» втратила 28 % територій, контрольованих в Іраку та Сирії від початку 2015 р. З початку 2017 р. зона влади «ІД» скоротилася з 78 до 65 тис. квадратних кілометрів [5].

«ІД» продовжує здійснювати грубі та систематичні порушення прав людини й міжнародного права, включаючи вбивства та переслідування цивільних осіб, масові страти, позасудові розправи, репресії з мотивів національної приналежності як щодо окремих осіб, так і цілих спільнот, здійснює викрадення людей, насильницьке переміщення шіїтів і релігійних меншин, убивства дітей і нанесення їм тілесних ушкоджень, згвалтування та інші форми сексуального насильства, а також численні випадки інших звірств.

Проти «ІД» боротьбу ведуть як влада, так і поміркована опозиція, а в серпні 2014 р. зусиллями США була створена офіційна коаліція для боротьби з «ІД». В міжнародну коаліцію входять як окремі країни, так і цілі групи представників, зокрема, НАТО, Ліги арабських держав (ЛАД) і Європейського Союзу. Вона мала на меті продемонструвати єдність дуже різних організацій, показати певну сукупність зусиль усього прогресивного людства, а також допомагати з поставками авіаційної техніки, військової допомоги сухопутним військам Іраку, військовими радниками, а також зі створенням баз підготовки місцевих сухопутних військ.

Боротьба світового співтовариства з «ІД» у кінці 2015 р. і в 2016 р. була пов'язана зі знищенням фінансової системи терористичної організації. У 2015 р. була проведена повітряна операція «Tidal Wave II», у результаті якої було завдано шкоди нафтовим родовищам і знищено нафтопереробні заводи на території Іраку [14]. За оцінками експертів, після цієї операції загальні доходи «ІД» скоротилися на 30 % [12].

У січні 2016 р. американські військові літаки нанесли авіаудари по фінансових установах «ІД», де терористи зберігали мільйони дол. США та іракські динари, які були вкрадені ними під час захоплення територій в Іраку та Сирії ще у 2014 р. [13]. Звісно ці кошти терористи використали б для подальших військових дій і здійснення терористичних актів. Ця операція мала певний позитивний ефект. Лідери «ІД» скоротили заробітну плату бойовикам майже на половину через нестачу коштів [14]. Це призвело до того, що частина бойовиків покинула лави «ІД», оскільки вони отримували великі кошти й не готові ризикувати життям за значно менші гроші.

Поповнення казни «ІД» у 2016 р. відбувалося шляхом оподаткування місцевого населення. Податки змушені були платити й ті, хто транзитом переїжджає через території, підконтрольні «ІД». Багато грошей терористи отримують за викуп людей. Через фінансові проблеми й активізацію діяльності світового співтовариства у 2016 р. «ІД» зазнала втрат і перестала діяти так активно. У грудні 2017 р. Прем'єр-міністр Іраку Хайдер аль-Абаді заявив, що війна його країни проти бойовиків угруповання «Ісламська держава» успішно завершена й уся територія, що раніше була захоплена ісламістами, знову під контролем уряду Іраку [4]. Станом на вересень 2018 р. «Ісламська держава» втратила більшу частину території в Сирії, проте в прикордонних районах між Іраком і Сирією ще ховаються бойовики, що залишилися.

Одним з учасників сирійського конфлікту є *радикальна ісламська організація «Джебхат ан-Нусра»*, яка була створена у 2012 р. У квітні 2013 р. ця організація об'єдналася з «Ісламською державою Іраку», створивши нову організацію «ІДІЛ». Непорозуміння між учасниками нового угруповання розпочалися уже в листопаді 2013 р. і з 2014 р. «Джебхат ан-Нусра» знову діє самостійно. У 2016 р. ця організація почала називатися «Джебхат Фатх аш-Шам». Основна мета діяльності організації пов'язана з поваленням режиму Башара Асада й створенням в Сирії держави на засадах шаріату. Бойовики угруповання часто нападають на державні об'єкти, ведуть бої проти армії Башара Асада. Крім цього, «Джебхат Фатх аш-Шам» має намір «очистити Сирію від алавітів».

У 2012–2014 рр. «Джебхат ан-Нусру» була визнана терористичною організацією групою держав світу (США, Австралія, Велика Британія, Росія), а також ООН. Проте в жовтні 2016 р. офіційний представник американського держдепартаменту Джон Кірбі заявив, що «воєнні дії США й коаліції в Сирії мають своєю ціллю виключно ІДІЛ. Ми не боремося з «Джебхат ан-Нусрою», це угруповання не є головною ціллю» [3]. Серед регіональних учасників конфлікту треба виділити Туреччину, Іран, Саудівську Аравію, Катар та Ізраїль. Шіїтський Іран має за мету зберегти режим Башара Асада й залишити в союзниках Сирію, оскільки ця країна забезпечить йому прямий зв'язок з іншим союзником у регіоні – ліванською «Хезболлою». Тоді Іран безперешкодно зможе постачати зброю в Ліван. Іран звинувачують у фінансуванні та військовій підготовці бойовиків із мусульман-шіїтів, які будуть виступати на боці сирійської армії.

З втратою позицій у Сирії Іран втратить позиції в регіоні: програє регіональне лідерство Саудівській Аравії, яка за підтримки США зможе це лідерство завоювати. Для посилення своїх позицій у сирійському конфлікті Іран в союзники обрав собі Росію, яка також підтримує режим Асада й має свої інтереси в регіоні.

Саудівська Аравія підтримує суннітську помірковану опозицію й виступає проти режиму Асада. Її турбує можливість посилення позиції Ірану як в Сирії, так і в регіоні, тому Саудівська Аравія готова озброювати й фінансувати опозицію Сирії та здійснювати повітряні авіаудари по об'єктах сирійської влади. Саудівська Аравія змушена рахуватися з позицією США в регіоні, тому активно підтримує повстанців у Сирії лише тоді, коли їм загрожує поразка.

Туреччина активно підтримує помірковану опозицію, але швидше для того, щоб за її допомогою стримувати сирійських курдів. Туреччина не хоче допустити домінування Тегерану в регіоні, а в Сирії хоче встановити поміркований ісламістський режим. Для Туреччини досить обтяжливими є сирійські біженці, тому на кордоні з Сирією та Іраком вона побудувала модульну бетонну стіну протяжністю 330 км [6]. Враховуючи, що протяжність турецько-сирійського кордону становить понад 800 км, то побудована стіна не закрийє його повністю, але частково забезпечить безпеку для Туреччини.

Інтереси *Катару* у сирійському конфлікті пов'язані з використанням території Сирії для транзиту газу до Європи. Тут пересікаються інтереси Катару та Ірану, які хочуть будувати газопроводи для експорту енергетичних ресурсів зі спільного родовища Південний Парс. Б. Асад віддав перевагу іранському проекту, тому Тегеран підтримує владу, а Катар став на бік опозиції, яка може підтримати його енергетичний проект. Реалізація цього проекту для Катару досить важлива, оскільки Катар зможе відкрити для себе об'ємний енергетичний ринок Європи.

Іранське військове зміцнення в Сирії турбує серйозно *Ізраїль*. Він категорично проти введення іранських військ і зброї в Сирію. Але воєнні операції в Сирії Ізраїль проводить, передусім, проти «Хезболли», яку теж підтримує Іран.

Сполучені Штати Америки непокоїть посилення позицій Ірану в регіоні й особливо можливість відновлення іранської ядерної програми. Іран, який не готовий поступитися своїм впливом у Сирії, змушує США певним чином зволікати з підтримкою сирійських повстанців. Експерти вважають, що опозиція тричі мала шанс захопити в полон Асада, але не зробила цього через заборону США. Зброю американці опозиції теж дають не в повному обсязі, мотивуючи це рішення тим, що вона може потрапити до рук ісламістів. Офіційна позиція США – боротьба з «Ісламською державою» та іншими радикальними ісламістськими організаціями.

Геополітичні інтереси *Росії* пов'язані з її бажанням утримати цей регіон під своїм контролем. Москва теж не зацікавлена у прокладанні газопроводу через територію Сирії до Європи. «Газпрому» не потрібні конкуренти в Європі. Для Росії участь у цьому конфлікті це також можливість показати США і країнам Європи, що без неї ситуацію в регіоні владнати не вдасться. Сирійський конфлікт є важливим фактором впливу на російсько-американські відносини та відносини Росії з країнами Європи. Через сирійський конфлікт Росія може змусити США й ЄС говорити про ті питання, які цікавлять Росію. Наприклад, зміна існуючого міжнародного порядку. Офіційна позиція Росії – надання допомоги сирійському уряду в боротьбі з терористичними організаціями.

Участь Європейського Союзу у сирійському конфлікті пов'язана з міграційною кризою й навалом сирійських біженців у Європі. Європейські країни ввійшли до створеної США коаліції проти «Ісламської держави» (надали свої літаки). Вони засуджують режим Башара Асада, який

своїми діями неодноразово порушував права людей у країні. Але ЄС не готовий воювати в Сирії, а виступає за дипломатичне вирішення конфлікту. Не виключено, що ЄС піде на послаблення санкцій щодо Росії через можливість врегулювання сирійського конфлікту.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, громадянська війна в Сирії наразі є найнебезпечнішим осередком збройного протистояння на Близькому Сході. Сирійський конфлікт є не лише внутрішнім конфліктом й елементом «арабської весни», але фактично визначає рівень протиборства провідних регіональних і глобальних геополітичних гравців, кожен з яких має свої інтереси на Близькому Сході. Від ефективності врегулювання сирійського конфлікту може залежати ступінь геополітичної рівноваги не лише на Близькому Сході, а й у світі загалом. Перспективи подальших досліджень пов'язана з оцінкою ефективності боротьби світового співтовариства з ісламськими терористичними організаціями, які діють на території Сирії.

Джерела та література

1. Демішева М. «Ісламська Держава» як новітня форма функціонування тероризму / М. Демішева [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://iac.org.ua/islamska-derzhava-yak-novitnya-forma-funktsion uvannya-terorizmu/](http://iac.org.ua/islamska-derzhava-yak-novitnya-forma-funktsionuvannya-terorizmu/)
2. Евсеев В. Перспективы «Исламского государства» / В. Евсеев, Ю. Зинин // Обозреватель. – 2015. – № 2 (301). – С. 43–56.
3. Кравченко В. Що важливо знати про конфлікт у Сирії / В. Кравченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://dt.ua/international/scho-vazhливо-znati-pro-konflikt-u-siriyi-.html>
4. Прем'єр-міністр Іраку заявив про завершення війни з угрупованням «Ісламська держава» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28906774.html>
5. Територію «Ісламської держави» порівняли з однією із країн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://expres.ua/news/2016/10/09/206922-terytoriyu-islamskoyi-derzhavy-porivnyaly-odniyeu-krayin>
6. Туреччина побудувала бетонну стіну на кордоні з Сирією та Іраком [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pravda.com.ua/news/2017/01/15/7132469/>
7. «Щит Євфрату»: Туреччина завершила воєнну операцію в Сирії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.5.ua/svit/shchyt-yevfratu-turechchyna-zavershyla-voennu-operatsiiu-v-syrii-41944.html>
8. Baker J. The Iraq Study Group Report / J. Baker, L. Hamilton. – Washington, 2006. – P. 35.
9. Barrett Richard. Foreign Fighters in Syria and Iraq / Richard Barrett [Electronic resource]. – Mode of access : <http://soufangroup.com/foreign-fighters-in-syria/>
10. Fetzer J. Top Ten Reasons WE KNOW that ISIS was «Made in the USA» / J. Fetzer [Electronic resource]. – Mode of access : <http://jamesfetzer.blogspot.ca/2015/07/top-ten-reasons-we-know-that-isis-was.html>
11. Lister Ch. «ISIS: What Will the Militant Group Do Next?» / Ch. Lister [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28053489>
12. Operation Inherent Resolve Spokesman Colonel Steve Warren on Operation Inherent Resolve [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2016/01/251261.html>
13. Patrick B. J. Cutting the Islamic State's Money Supply / B. J. Patrick [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.rand.org/blog/2016/03/the-islamic-states-money-problems.html>
14. Robinson E. Cutting the Islamic State's Money Supply / E. Robinson [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.rand.org/about/people.html>

References

1. Demisheva M. «Islamska Derzhava» iak novitnia forma funktsionuvannya teroryzmu / M. Demisheva [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : [http://iac.org.ua/islamska-derzhava-yak-novitnya-forma-funktsion uvannya-terorizmu/](http://iac.org.ua/islamska-derzhava-yak-novitnya-forma-funktsionuvannya-terorizmu/)
2. Evseev V. Perspektivy «Yslamskoho hosudarstva» / V. Evseev, Yu. Zynyn // Obozrevatel. – 2015. – № 2 (301). – S. 43–56.
3. Kravchenko V. Scho vazhlyvo znaty pro konflikt u Syrii / V. Kravchenko [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://dt.ua/international/scho-vazhливо-znati-pro-konflikt-u-siriyi-.html>
4. Premier-ministr Iraku zaiavyyv pro zavershennia viiny z uhrupovanniam «Islamska derzhava» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28906774.html>

5. Terytoriiu «Islamskoi derzhavy» porivnialy z odniieiu iz krain [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://expres.ua/news/2016/10/09/206922-terytoriyu-islamskoyi-derzhavy-porivnyaly-odniyeyu-krayin>
6. Turechchyna pobuduvala betonnu stinu na kordoni z Syriieiu ta Irakom [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.pravda.com.ua/news/2017/01/15/7132469/>
7. «Shchyt Yevfratu»: Turechchyna zavershyla voiennu operatsiiu v Syrii [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.5.ua/svit/shchyt-yevfratu-turechchyna-zavershyla-voiennu-operatsiiu-v-syrii-141944.html>
8. Baker J. The Iraq Study Group Report / J. Baker, L. Hamilton. – Washington, 2006. – P. 35.
9. Barrett Richard. Foreign Fighters in Syria and Iraq / Richard Barrett [Electronic resource]. – Mode of access : <http://soufangroup.com/foreign-fighters-in-syria/>
10. Fetzer J. Top Ten Reasons WE KNOW that ISIS was «Made in the USA» / J. Fetzer [Electronic resource]. – Mode of access : <http://jamesfetzer.blogspot.ca/2015/07/top-ten-reasons-we-know-that-isis-was.html>
11. Lister Ch. «ISIS: What Will the Militant Group Do Next?» / Ch. Lister [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28053489>
12. Operation Inherent Resolve Spokesman Colonel Steve Warren on Operation Inherent Resolve [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2016/01/251261.html>
13. Patrick B. J. Cutting the Islamic State's Money Supply / B. J. Patrick [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.rand.org/blog/2016/03/the-islamic-states-money-problems.html>
14. Robinson E. Cutting the Islamic State's Money Supply / E. Robinson [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.rand.org/about/people.html>.

Романюк Наталия, Гиль Александр. Геополитические интересы участников сирийского конфликта. Проанализирован сирийский конфликт с позиций интересов его участников. Охарактеризована деятельность власти страны в борьбе с оппозицией. Проанализированы интересы умеренной светской оппозиции, представленной «Свободной сирийской армией», радикальной исламской оппозиции, представленной «Исламской государством» и организацией «Джебхат Фатх аш-Шам», а также интересы этнической оппозиции, представленной курдскими «Отрядами национальной самообороны». Исследованы национальные интересы региональных игроков (Турции, Ирана, Саудовской Аравии, Израиля и Катара) в сирийском конфликте. Раскрыта роль Соединенных Штатов Америки, России, Европейского Союза в урегулировании конфликта. Раскрыто влияние сирийского конфликта на безопасность как Ближневосточного региона, так и международную ситуацию в мире.

Ключевые слова: Ближний Восток, Сирия, Исламское государство, конфликт, терроризм, международная безопасность.

Romanyuk Natalia, Gil Alexander. Geopolitical Interes Participants in the Syrian Conflict. The article analyzes the Syrian conflict from the standpoint of the interests of its participants. The activity of the authorities of the country in the struggle against the opposition is described. The interests of the moderate secular opposition represented by the Free Syrian Army, the radical Islamic opposition represented by the «Islamic State» and the organization «Jebhat Fath al-Sham», as well as the interests of the ethnic opposition represented by the Kurdish «National Self-Defense Forces», have been analyzed. The national interests of regional players (Turkey, Iran, Saudi Arabia, Israel and Qatar) in the Syrian conflict are investigated. The role of the United States of America, Russia, and the European Union in resolving the conflict is revealed. The influence of the Syrian conflict on the security of both the Middle East region and the international situation in the world is exposed.

Key words: Middle East, Syria, Islamic state, conflict, terrorism, international security,

Стаття надійшла до редколегії
24.11.2018 р.